

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

256-AUT-2025/23.10.2025

În atenția Excelenței Sale Domnul Nicușor Dan – Președintele României

Administrația Prezidențială

Palatul Cotroceni, Bulevardul Geniului nr. 1-3, sector 6, București

DOMNULE PREȘEDINTE AL ROMÂNIEI,

Subscrisa UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA (U.N.B.R.), cu sediul în Palatul de Justiție, Splaiul Independenței nr. 5, Sector 5, Cod 050091, București, reprezentată prin **Traian Cornel Briciu**, având calitatea de Președinte,

Având în vedere art. 77 alin. (2) din Constituția României care prevede că înainte de promulgare, Președintele poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii,

Vă transmitem următorul

MEMORIU

cu privire la

Legea pentru modificarea art. 425 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (Pl-x nr. 120/2022)

În data de 15 octombrie 2025 Parlamentul României a adoptat Legea pentru modificarea art. 425 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (Pl-x nr. 120/2022), iar în data de 20 octombrie 2025 această lege a fost depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii.

Proiectul de lege adoptat a fost rezultatul unei inițiative legislative parlamentare, fiind semnat de către 39 de deputați și senatori.

Așa cum rezultă din Expunerea de motive, inițiativa cu privire la Proiectul de lege Pl-x nr. 120/2022 a fost justificată de gradul foarte mare de încărcare al instanțelor judecătorești, în materie civilă, determinat de numărul mare de dosare ce ar trebui soluționate de către un magistrat, cu consecințe în planul blocării activității cu privire la serviciului public al justiției. Totodată, inițiatorii Proiectului de lege identifică drept cauze de supra-încărcare a

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

activității judecătorilor civili, printre altele, obligativitatea inserării în cuprinsul hotărârilor judecătorești a susținerilor părților litigante care implică un efort în sine suplimentar de resurse materiale și de timp.

În fine, tot prin Expunerea de motive se învederează faptul că o „simplificare” a conținutului hotărârii judecătorești, prin eliminarea obligativității inserării „susținerilor părții” ar putea conduce la o degrevare a justiției civile și la un grad mai mic de încărcare de dosare pentru judecătorii din cadrul instanțelor civile.

În forma adoptată de către Parlament, Legea pentru modificarea art. 425 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă prevede în Articolul unic, următoarele: *„La articolul 425 alineatul (1) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, cu modificările și completările ulterioare, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins: «b) considerentele, în care se vor arăta obiectul cererii, expunerea situației de fapt reținută de instanță pe baza probelor administrate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților;»”.*

Forma actuală a art. 425 alin. (1) C.pr.civ. prevede că: *„(1) Hotărârea va cuprinde: b) considerentele, în care se vor arăta obiectul cererii și susținerile pe scurt ale părților, expunerea situației de fapt reținută de instanță pe baza probelor administrate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților;”.* În consecință, Legea recent adoptată a eliminat din considerentele hotărârii judecătorești mențiunea referitoare la „susținerile pe scurt ale părților”, fiind menținute celelalte elemente obligatorii referitoare la obiectul cererii, expunerea situației de fapt reținută de instanță pe baza probelor administrate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților.

Luând în considerare forma art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ., așa cum a fost modificată prin Legea adoptată, vă supunem analizei următoarele aspecte:

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

1. Legea adoptată de Parlament pentru modificarea art. 425 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă nu este predictibilă și previzibilă prin raportare la motivele avute în vedere de către inițiatori și forma adoptată la nivelul forului legislativ

Adoptarea prezentei legi a fost justificată de intenția de a degreva activitatea judecătorilor civili prin „simplificarea” conținutului hotărârii judecătorești prin eliminarea „susținerilor părților”, eliminare care ar trebui să reducă timpul de motivare și, implicit, gradul de încărcare al judecătorilor cu dosarele civile.

Cu toate acestea, din lecturarea art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ. (în forma adoptată) rezultă că au fost menținute, în considerentele hotărârii judecătorești „expunerea situației de fapt reținută de instanță pe baza probelor administrate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția”. Însă, pentru a detalia și formaliza situația de fapt reținută de instanță este necesar ca aceasta să se raporteze și la susținerile părților care au configurat procesul, la pretențiile invocate, apărările formulate, excepțiile invocate, etc. Mai mult decât atât, teza finală a art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ. (conform textului legal adoptat) se referă expres la „cererile părților”. Deci, acest „impediment” cu privire la „susținerea părților” care ar fi trebuit eliminat, în viziunea inițiatorilor, pentru a se atinge finalitatea legiferării, în realitate nu este eliminat, iar considerentele hotărârii judecătorești ar trebui să antameze în continuare această problematică.

În acest context de reglementare, având în vedere textul legal așa cum a fost modificat, opinăm că nu este cert dacă considerentele unei hotărâri judecătorești ar mai trebui sau nu să facă trimitere, într-un fel sau altul, la expunerea/susținerile părților sau ar trebui, cu totul eliminate, aceste aspecte.

În configurația actuală a art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ. este menționată expres obligativitatea inserării, în considerentele hotărârii, a „susținerilor părților”, iar restul elementelor, respectiv „expunerea situației de fapt reținută de instanță pe baza probelor administrate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților” vin într-o succesiune firească și logică. Așadar, textul legal adoptat nu este previzibil și predictibil cu privire la aplicarea sa concretă, condiție esențială pentru o reglementare conformă cu normele de tehnică legislativă și cu condiționalitățile constituționale. În acest sens, amintim că art. 1 alin. (5) din Constituția României prevede că „în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, iar această

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

obligativitate poate fi respectată numai în condițiile unor legi clare, predictibile și previzibile, soluție de altfel, consacrată ca atare într-o bogată jurisprudență a Curții Constituționale.

2. Legea adoptată de Parlamentul României nu este oportună sub aspectul finalității de reglementare

Prin expunerea de motive, inițiatorii legii au motivat că această cerință de inserare, în considerentele hotărârii judecătorești, a „susținerilor părților” ar fi una din cauzele de grevare a instanțelor judecătorești și, implicit a judecătorilor și ar conduce la prelungirea nejustificată a proceselor civile. În realitate, o asemenea susținere este lipsită de temei legal.

Așa cum rezultă din art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ. (forma în vigoare) considerentele hotărârii trebuie să cuprindă și „susținerile *pe scurt* ale părților”, așa cum se întâmplă în majoritatea țărilor cu sistem judiciar cu structură compatibilă cu sistemul nostru; cu titlu de exemplu, Franța – „*Le jugement doit exposer succinctement les prétentions respectives des parties et leurs moyens*” – art. 455 teza I, C.proc.civ.fr.; în mod similar, în tehnica de redactare a hotărârilor Curții de la Strasbourg se observă că acestea încep prin prezentarea poziției părților pentru ca abia apoi Curtea să își prezinte propriul raționament și nu „susținerile părților” sau „susținerile detaliate/exhaustive ale părților”. Este adevărat că în practica judiciară, în anumite cazuri, există o prezentare detaliată, uneori totală a susținerilor părților ceea ce determină o încărcare inutilă a hotărârii judecătorești și un timp mai îndelungat în redactarea acestora. Însă, această problemă vine din aplicarea, în concret (greșită în opinia noastră), a art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ., și nu dintr-o redactare defectuoasă sau inoportună a textului legal. Conform legii în vigoare, hotărârea judecătorească trebuie să cuprindă o susținere pe scurt / în sinteză a părților și nu pledoariile și susținerile acestora în întregime. O aplicare corectă și în litera legii a art. 425 alin. (1) lit. b) C.pr.civ. ar elimina în totalitate riscul ca acest element din considerente să determine un blocaj, o îngreunare sau o întârziere a actului de justiție.

În consecință, noua reglementare nu își atinge finalitatea pentru care a fost inițiată și nu realizează scopul pentru care a fost edictată.

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

3. Legea adoptată de Parlamentul României poate afecta o serie de principii generale ale procesului civil, cu consecințe negative în planul înfăptuirii justiției civile

Este cunoscut faptul că hotărârea judecătorească este actul final al judecării cu privire la litigiul dintre părți, reprezentând scopul urmărit prin declanșarea procesului, respectiv rațiunea lui de a fi.

Motivarea hotărârii judecătorești reprezintă o parte importantă și fundamentală a acesteia deoarece trebuie să demonstreze deplina concordanță între soluția din cauza respectivă și realitate. Această motivare a hotărârii judecătorești este, printre altele, o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea concretă a exercitării controlului judiciar. Motivarea hotărârii judecătorești trebuie să fie clară, simplă, concisă și deplin concordantă cu cererile părților.

Toate aceste deziderate, reținute ca atare de doctrina juridică relevantă și practica jurisprudențială, pot fi atinse și verificate numai dacă în considerentele hotărârii judecătorești se regăsesc și susținerile pe scurt ale părților. Numai într-un asemenea context se va putea certifica faptul că au fost avute în vedere toate cererile sau apărările părților litigante, argumentele aduse în cadrul acestor cereri și concordanța între ceea ce s-a cerut și ceea ce a pronunțat instanța.

Redactarea hotărârii, în deplină concordanță cu cererile și susținerile părților, este una dintre cuceririle Revoluției franceze de la 1789 și este integrată în conceptul de proces echitabil așa cum este definit de art. 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, art. 21 alin. (3) din Constituția României și art. 6 din Codul de procedură civilă. Astfel, o suprimare a unui element important al hotărârii judecătorești (susținerile pe scurt ale părților) ar afecta tocmai acest principiu al procesului civil echitabil.

De asemenea, trebuie avut în vedere că acest element cu privire la „susținerile pe scurt ale părților” nu este decorativ sau inutil întrucât trebuie văzut coroborat cu unul dintre cele mai importante efecte ale hotărârii judecătorești, respectiv autoritatea de lucru judecat. În conformitate cu art. 430 alin. (2) C.pr.civ. „*autoritatea de lucru judecat privește dispozitivul, precum și considerentele pe care acesta se sprijină, inclusiv cele prin care s-a rezolvat o chestiune litigioasă*”. Pe de altă parte, autoritatea de lucru judecat presupune verificarea unei triple identități: de părți, de obiect și de cauză. Prin raportare la aceste elemente, susținerile părților care, în opinia noastră, ar trebui menținute în considerente, ar influența constatarea existenței sau nu a autorității de lucru judecat prin verificarea, în concret, a ceea ce s-a invocat sau învederat de către părți și ceea ce s-a soluționat de către instanță. Lipsa acestor elemente, în conținutul hotărârii judecătorești, ar îngreuna verificarea și aplicarea autorității

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

de lucru judecat, aspect ce intră, de asemenea, în conceptul de proces civil echitabil. Chiar dacă în cazul părților se poate afirma că acestea pot cunoaște conținutul cererilor și apărărilor pentru că au acces la piesele dosarului, trebuie menționat că potrivit noului Cod de procedură civilă hotărârea este *opozabilă* și față de terți, producând efecte în privința lor, până la proba contrară [art. 435 alin. (2) C.proc.civ.]. Or, pentru a avea posibilitatea reală și efectivă de a face proba contrară celor reținute în hotărâre, terții ar trebui să cunoască conținutul solicitărilor și apărărilor părților, evaluând în acest mod dacă există chestiuni care nu au fost epuizate în litigiul finalizat prin hotărârea ce li se opune.

Totodată, eliminarea „susținerilor pe scurt ale părților” ar face dificil și controlul judiciar efectuat de instanțele judecătorești superioare, prin intermediul căilor de atac. Este foarte important de reținut, cu exactitate, ce cereri au formulat părțile, ce susțineri au avut, ce argumente de fapt și de drept au expus pentru a se verifica dacă hotărârea pronunțată este sau nu conformă acestui cadru procesual sau este deficitară. Este adevărat că verificarea tuturor acestor aspecte se poate realiza și prin analiza întregului dosar de fond, însă acest proces ar fi îngreunat și posibil incomplet dacă nu ar exista și o susținere, pe scurt a părților, în cadrul considerentelor hotărârii judecătorești.

Susținerile pe scurt ale părților, inserate ca atare, în considerentele hotărârii judecătorești, pot fi elocvente și pentru stabilirea unei practici judiciare unitare. Legislația procesual civilă oferă mecanisme de unificare a practicii (de exemplu procedura recursului în interesul legii și procedura emiterii unei hotărâri prealabile). Însă, pentru a se stabili dacă există într-adevăr o practică neunitară, trebuie analizate hotărârile judecătorești care au soluționat diferit aceleași probleme de drept, verificare care trebuie să se raporteze și la ceea ce au susținut, în concret, părțile în respectivele procese. O suprimare a „susținerilor părților” ar îngreuna această verificare deoarece ar presupune cercetarea în concret a dosarelor, în întregime lor, în timp ce o menținere a „susținerilor părților” ar facilita un control eficient în această materie.

Mențiunea cu privire la „susținerile pe scurt ale părților” se impune a fi luată în considerare și cu privire la dreptul la apărare. Dreptul la apărare este garantat de art. 24 alin. (1) din Constituția României și de art. 13 alin. (1) C.pr.civ. Acest drept la apărare presupune, pe de o parte, ca părțile procesului civil să participe la toate fazele procesului civil, să ia la cunoștință de cuprinsul dosarului, să propună probe, să își facă apărări, să își prezinte susținerile în scris sau oral și să exercite căile legale de atac, iar pe de altă parte, presupune dreptul părții să-și angajeze un apărător – specialist al dreptului, respectiv avocat. Mențiunile cu privire la susținerile pe scurt ale părților (în nume personal sau prin avocat) pot proba respectarea acestui drept fundamental, sub ambele aspecte amintite.

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

În lumina acestor argumente de fapt și de drept, considerăm că menținerea obligativității inserării în cadrul considerentelor hotărârii judecătorești a „susținerilor pe scurt a părților” este de natură a oferi o hotărâre judecătorească de calitate, convingătoare și conformă cu exigențele unui proces civil echitabil. Din contră, eliminarea acestei obligativități poate genera, în practică, hotărâri judecătorești neclare, incomplete și neconvingătoare care ar putea conduce la încălcarea principiilor generale ale procesului civil, la afectarea procesului de control judiciar și la impactarea aplicării efectului autorității de lucru judecat.

Aspecte sesizate în prezentul memoriu au atras respingerea de către Senatul României a Pl-x nr.120/2022 pentru modificarea art. 425 alin. (1) lit. b) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă și avizele negative de la Consiliul Legislativ, de la Consiliul Economic și Social și de la Comisia pentru drepturile omului din Camera Deputaților.

În concluzie,

vă solicităm Domnule Președinte, ca în temeiul art. 77 alin. (2) din Constituția României, în urma analizării prezentului memoriu,

să dispuneți reexaminarea Legii pentru modificarea art. 425 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (Pl-x nr. 120/2022).

În egală măsură, vă rugăm să observați că pentru motivele prezentate, în forma adoptată, norma nu întrunește condițiile de claritate și previzibilitate, standarde stabilite prin art. 1 alin. (5) din Constituția României, exercitând prerogativele în sensul sesizării Curții Constituționale, în conformitate cu art. 146 lit. a) din Constituția României.

**Cu deosebită considerație,
Av. Traian Cornel Briciu**

Președintele U.N.B.R.

